



Till  
Skolverket

## Skriftliga kommentarer angående utdrag ur vägledning för översättningar och under mötet uppkomna övriga ärenden

Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset (STR-T) företräder minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset och har inför samrådsmötet 2021-05-12 fått ta del av ”Utdrag ur vägledning för översättningar”, kapitel 4, tom stycke 4.1.

I det inledande stycket under 4 står att språken man översätter till ”kan komma att förändras över tid utifrån användarstatistik och målgruppernas behov”. För meänkieli finns behov av översättning till samtliga tre huvudvarieteter; *torneälvdivarieteten*, *lannankieli* och *gällivarevarieteten*. Detta torde formuleras i vägledningstexten. STR-T vill betona vikten och värdet av att meänkieli med dess varieteter synliggörs och kan användas i olika formella sammanhang och domäner. För de nationella minoritetsspråkens revitalisering och status är detta angeläget. Med beaktande till den försvenskningsspolitik och den långa historia som vi, som ursprunglig minoritet, har i landet kan man inte utgå från kunskap i svenska för att avgöra om behov finns att få översättning till meänkieli.

Det är inte heller tillämpligt att utifrån användarstatistik avgöra huruvida behov finns för översättning till meänkieli. För det första finns knappt något material översatt till de nationella minoritetsspråken på Skolverkets hemsida. För det andra har de flesta som tillhör minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset genomgått svensk skola och bemästrar svenska i både tal och skrift. Däremot vill man återta och föra vidare sitt modersmål eller arvsspråk och Skolverkets ambition är en del i uppbyggandet av verktyg för att uppnå detta.

Under mötet föreslogs från flera håll att även en kort formulering gällande grundskyddet skulle in i kapitel 4. Exempelvis kunde man under 4.1.1 i anslutning till meningen ”Läs mer under punkt 3.4 Skyldigheter att översätta” tillfoga ”Grundskyddet gäller i alla Sveriges kommuner oavsett om den ingår i förvaltningsområde för minoritetsspråk eller ej”.

STR-T noterar och välkomnar lydelsen i slutet av dokumentet där Skolverket utöver förpliktelser ska ”sträva efter att bemöta personen på hans nationella minoritetsspråk” vid annan kontakt också än den där man har part i ärende eller företräder någon som har det. Det visar på ambition, generositet och förståelse för det utsatta läget de nationella minoritetsspråken fortfarande befinner sig i.

### Övrigt

Under mötet delades erfarenheter av översättnings- och granskningsuppdrag. Kritik på hur uppdrag genomförts framfördes och man ifrågasatte på vilket sätt man anlitar översättare och granskare. Vilka krav har man när auktoriserade inom språket saknas? Denna fråga vill STR-T att Skolverket tar med sig inför ramavtal och anlitan av översättare resp. granskare. Kontrollen och rutinerna för översättningsuppdrag är uppenbarligen bristfälliga och det sträcker sig även till de uppdrag som indirekt Skolverket ansvarar för där dock själva upphandlingen görs av mellanpart ex ett lärocenter som av Skolverkets uppdragits att översätta.





STR-T ställer sig bakom den gängse uppfattningen på mötet om att Språkrådets ansvariga för de nationella minoritetsspråken ska ses som en resurs och självklar kontakt att involvera för att uppnå kvalitetssäkring för översättnings- och granskningsuppdrag.

Dag som ovan

Eva Kvist  
ordförande Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset

